

**Zápis z 300. zasedání Rady pro výzkum, vývoj a inovace
konaného 19. prosince 2014 na Úřadu vlády**

Přítomní členové: předseda Rady MUDr. Pavel **Bělobrádek**, Ph.D., MPA; 1. místopředsedkyně Rady prof. MUDr. Eva **Syková**, DrSc., FCMA; místopředseda Rady prof. Ing. Jiří **Málek**, DrSc.; místopředseda Rady Mgr. Arnošt **Marks**, Ph.D.; PhDr. Pavel **Baran**, CSc.; doc. Ing. Jiří **Cienciala**, CSc.; prof. Ing. Petr **Dvořák**, CSc.; RNDr. Zdeněk **Havlas**, DrSc.; doc. Ing. Karel **Havlíček**, Ph.D., MBA; prof. Tomáš **Jungwirth**, Ph.D.; prof. Ing. Štěpán **Jurajda**, Ph.D.; doc. RNDr. Jan **Konvalinka**, CSc.; doc. Ing. Jaroslav **Machan**, CSc.; prof. Ing. Vladimír **Mařík**, DrSc.; prof. MUDr. Julius **Špičák**, CSc.; prof. Ing. Ivo **Vondrák**, CSc.

Sekretariát: Ing. Jan **Marek**, CSc., ředitel Odboru Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Program:

A) BODY K PROJEDNÁNÍ – s rozpravou

A1) SR VaVaI

a) Podklad k jednání o SR VaVaI na roky 2016-2018

b) Principy pro přípravu návrhu SR VaVaI na rok 2016 s výhledem na léta 2017-2020 (podklad zpracovaný prof. Jungwirthem)

A2) Výsledky posuzování výzkumných organizací - prosinec 2014

A3) Zpráva o stavu hodnocení výsledků výzkumných organizací v roce 2014 – pokračování diskuse

A4) Analýza stavu VaVaI v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014 – zadání, struktura

A5) Změny programů TA ČR

A6) Změna Programu na podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu OMEGA

B) BODY K PROJEDNÁNÍ – bez rozpravy

C) BODY PRO INFORMACI

C1) Informace z EU

C2) Zápis z jednání Bioetické komise dne 21. 11. 2014

C3) Zápis z Rady pro vývoj Národního úložiště šedé literatury dne 25. 11. 2014

Průběh jednání:

Předseda Rady dr. Bělobrádek zahájil 300. zasedání Rady a dal hlasovat o návrhu programu 300. zasedání Rady a o zápisu z 299. zasedání Rady.

1. Schválení programu

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada schvaluje program 300. zasedání.

2. Zápis z 299. zasedání Rady

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada schvaluje zápis z 299. zasedání.

A) BODY K PROJEDNÁNÍ – s rozpravou

A1) SR VaVaI

a) Podklad k jednání o SR VaVaI na roky 2016-2018

b) Principy pro přípravu návrhu SR VaVaI na rok 2016 s výhledem na léta 2017-2020 (podklad zpracovaný prof. Jungwirthem)

Bod uvedl místopředseda Rady Mgr. Marks a upozornil na to, že poslední návrh rozpočtu předkládaný Radou, který byl vládou schválen a následně skutečně zpracován do návrhu zákona o státním rozpočtu ČR, byl návrh SR VaVaI na léta 2010 až 2012. V dalších pěti letech návrh SR VaVaI vládou buď schválen nebyl, nebo sice schválen byl, ale následně bylo další vládou toto usnesení zrušeno (např. v r. 2013). Vzhledem k tomu, že Rada v dalších letech nebyla schopna včas dojít ke konsensu a předkládala proto návrh rozpočtu pozdě, bylo rozhodnuto, že v letošním roce nebude Rada postupovat při zpracování návrhu rozpočtu jako dříve.

Ing. Korbelová doplnila, že v tomto roce je snaha o uspíšení předložení návrhu rozpočtu na VaVaI než bude sestavován celý rozpočet Ministerstvem financí. Všechny náležitosti přípravy návrhu budou splněny. Během prosince 2014 proběhlo předání podkladů poskytovatelům, kteří mají své nadpožadavky nad střednědobý výhled předložit do 31. ledna 2015. Projednání návrhu výdajů s příslušnými poskytovateli proběhne v únoru 2015 a následovat bude předložení konečného návrhu výdajů vládě v dubnu 2015.

Proběhla krátká diskuse na téma naplnění střednědobého výhledu a závazků, ke kterým nebylo přihlíženo v dřívějších návrzích.

Dr. Baran upozornil na fakt, že materiál zasílaný poskytovatelům s žádostí o jejich návrhy výdajů (na rok 2016) není principiálně návrhem Rady, ale jedná se o střednědobý výhled schválený vládou.

Místopředseda Rady Mgr. Marks souhlasil a přesnil, že se tedy jedná o první návrh rozpočtu potvrzený současným střednědobým výhledem po jednání s poskytovateli.

Doc. Machan upozornil, že postrádá v návrhu rozpočtu dostatečnou podporu aplikovaného výzkumu.

1. místopředsedkyně Rady prof. Syková upozornila, že na zasedáních Rady není dostatečně diskutováno, jaké nástroje použít na zlepšení spolupráce základního a aplikovaného výzkumu.

Prof. Jungwirth připomněl svůj předložený podklad k tomuto bodu, kterým jsou Principy pro přípravu návrhu SR VaVaI na rok 2016 s výhledem na léta 2017-2020. Současně upozornil, že na pracovním jednání členů Rady bylo dohodnuto, že návrh usnesení bude doplněn o závěr z diskuse o Českém vědecko-technologickém institutu (CIST).

Na téma CIST proběhla diskuse za účasti místopředsedy Rady Mgr. Markse, dr. Machana a prof. Jungwirtha. Ing. Marek připomněl, že bylo dohodnuto, že problematika CIST bude projednávána na lednovém pracovním jednání členů Rady. Toto potvrdil i předseda Rady dr. Bělobrádek. Následně byl po dohodě s prof. Jungwirthem upraven návrh usnesení k tomuto bodu.

Pro upravený a doplněný návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje materiál „Podklad k jednání o SR VaVaI na roky 2016-2018“,
2. ukládá sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace zaslat dopisem MPR první návrh RVVI poskytovatelům s žádostí o zaslání jejich návrhů výdajů do 31. ledna 2015,
3. žádá sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace, aby na 301. zasedání Rady připravila podklady pro diskusi o právní formě Českého vědecko-technologického institutu (CIST),
4. žádá členy Rady, aby zaslali připomínky k realizaci CIST v kontextu s financováním VaVaI z národních a evropských zdrojů.

A2) Výsledky posuzování výzkumných organizací - prosinec 2014

Bod uvedl Ing. Marek a připomněl, že na 298. zasedání dne 31. října 2014 Rada schválila „Postup při posuzování výzkumných organizací“ (dále jen „Postup“). V souladu s Postupem posílali poskytovatelé žádosti o posouzení do 30. listopadu 2014. V uvedeném termínu bylo doručeno celkem 87 žádostí o posouzení.

Ing. Marek upozornil, že Rada opětovně zdůraznila své doporučení, aby na veřejné vysoké školy a veřejné výzkumné instituce bylo pohlíženo jako na výzkumné organizace. Dále Rada doporučila, aby na fakultní nemocnice, muzea a galerie zřízené státní a veřejnou správou pro provádění nezávislého výzkumu a dalších činností v souladu s definicí pojmu „výzkumná organizace“ bylo pohlíženo také jako na výzkumné organizace.

Rada současně doporučila, aby na výzkumné instituce, které byly posouzeny v minulém období a kterým byl přiznán statut výzkumné organizace a u kterých nedošlo k žádným změnám (a z tohoto důvodu nebyly předloženy žádosti o jejich opětovné posouzení) bylo i nadále pohlíženo tak, že podmínky pro výzkumné organizace splňují. Jde celkem o 56 žádostí z 87 žádostí o posouzení, u ostatních 31 žádostí bylo požádáno o doplnění žádostí.

Proběhla krátká diskuse za účasti předsedy Rady dr. Bělobrádka, 1. místopředsedkyně Rady prof. Sykové, prof. Dvořáka, Ing. Marka, doc. Machana a doc. Havlíčka na téma přesné definice statutu výzkumných organizací a kritérií, podle kterých jsou posuzovány.

Místopředseda Rady Mgr. Marks doplnil, že výzkumné organizace, které vyhovují daným kritériím, je třeba uznat a výsledky posouzení ostatních výzkumných organizací, které doplní své žádosti, budou znovu předloženy na předsednictvu Rady a následně Radě.

Proběhla další diskuse za účasti místopředsedy Rady prof. Málka, 1. místopředsedkyně Rady prof. Sykové, doc. Ciencialy, Ing. Marka a prof. Jurajdy o zvážení možnosti nových kritérií, podle kterých budou výzkumné organizace v budoucnu posuzovány, protože u některých není úplně jisté, zda opravdu jsou výzkumnými organizacemi.

Předseda Rady dr. Bělobrádek na závěr shrnul, že není možné měnit podmínky během tohoto probíhajícího posuzování.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje materiál „Výsledky posuzování výzkumných organizací – prosinec 2014“,

2. ukládá sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace předložit výsledky posouzení subjektů, u nichž byl proces posuzování přerušen, na 301. zasedání v lednu 2015.

A3) Zpráva o stavu hodnocení výsledků výzkumných organizací v roce 2014 – pokračování diskuse

Prof. Málek uvedl, že tento podklad byl předložen na minulém zasedání Rady a také byl předmětem diskuse na pracovním jednání členů Rady. Připomněl, že k tomuto bodu bylo na minulém zasedání schváleno usnesení. Jím předložená zpráva shrnuje realizaci té části Metodiky 2013, která se zabývá hodnocením výsledků výzkumných organizací a které se provádí v roce 2014 (dále jen „Hodnocení 2014“).

KHV se na svých jednáních zabývala posouzením dílčích výsledků práce OVHP a Expertních panelů, které měla k dispozici a došla k závěru, že cíle stanovené Metodikou 2013 byly v této části Hodnocení 2014 splněny.

Prof. Málek shrnul, že je třeba upřesnit, jak bude v Hodnocení pokračovat v lednu 2015. V roce 2014 bude dokončeno hodnocení a bude promítnuto do rozpočtových kapitol. Je také důležité rozhodnout, zda je vhodné toto náročné hodnocení provádět každý rok.

Dr. Baran připomněl, že je nutné, aby se Rada na lednovém zasedání vrátila k problematice záporných bodů a upozornil, že nelze připustit, aby se tzv. „kafemlýnek“ uplatnil při přidělování finančních prostředků jednotlivým poskytovatelům pro rok 2016 a dále.

Prof. Málek uvedl, že KHV doporučuje Radě sankce uplatňovat v plném rozsahu a upozornil, že dopad záporných bodů může být v budoucnu vážný. Lze ale konstatovat, že po věcné stránce je postup dle Metodiky 2013 dodržován a práce panelů byla realizována tak, jak byla stanovena.

V rámci celého procesu hodnocení přetrvávají některé další problémy, které ale nelze vyřešit bez změny zákona. Předpokládá se, že příslušné legislativní změny budou navrženy, jakmile bude nalezena shoda nad novým modelem hodnocení a financování. Týká se to zejména otázek souvislosti mezi hodnocením a financováním, sledování i jiných aspektů výzkumných organizací, než pouze jejich výsledků, informativní stránky hodnocení, atd.

V této oblasti budou hrát významnou roli výsledky projektu IPn „Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací“, který je realizován MŠMT. První komplexní výsledky v implementovatelné podobě se od tohoto projektu očekávají cca v roce 2019, neboť bude nutné realizovat související legislativní změny.

Z výše uvedeného plyne, že dle platného zákona až do roku 2019 musí být celá oblast výzkumu, vývoje a inovací upravena příslušnou Metodikou hodnocení a proto je třeba rozhodnout, jaká Metodika bude platit v období po roce 2015 až 2019.

Bylo upraveno znění usnesení, pro které hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. konstatuje, že je vyřešena otázka rozdělení výdajů na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací na rok 2015,
2. ukládá zpravodaji, aby ve spolupráci se sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace upřesnil na 301. zasedání Rady podrobnosti výpočtu dle Metodiky 2013,

3. ukládá zpravodaji, aby ve spolupráci se sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace na 302. zasedání Rady navrhl způsob rozdělení výdajů na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v roce 2016.

A4) Analýza stavu VaVaI v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014 – zadání, struktura

Ing. Marek připomněl, že zpracování Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014 (dále jen „Analýza“) vyplývá z ustanovení § 35 odst. 2 písm. g) zákona č. 130/2002 Sb. Důraz v této nově zpracované analýze bude kladen na snazší orientaci v textu a grafických výstupech pro různé spektrum uživatelů tak, aby publikace poskytovala jak rychlé informace o základních charakteristikách českého VaVaI, tak i detailnější rozbor jeho jednotlivých aspektů a souhrnné údaje pro vlastní analýzy. Zdrojem dat budou IS VaVaI, databáze Thomson Reuters a ostatní veřejně přístupné zdroje dat.

Analýza by měla sloužit jako jeden z výchozích podkladů při rozhodování o prioritách Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a dalších strategických otázkách souvisejících s výzkumem, vývojem a inovacemi. Analýza bude rovněž informovat širokou veřejnost doma i v zahraničí o stavu VaVaI v ČR. Zpravodajem pro tuto problematiku byl navržen prof. Jurajda.

Místopředseda Rady Mgr. Marks nabídl ze sekce VaVaI pracovní kapacity pro zpracování Analýzy.

Prof. Jurajda souhlasil se svým jmenováním zpravodajem pro Analýzu a doc. Havlíček mu nabídl svou spolupráci.

Předseda Rady dr. Bělobrádek souhlasil s návrhem, aby Analýza byl v budoucnu srozumitelná, věcná a graficky přehledně zpracovaná.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje předložený návrh Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím v roce 2014 včetně harmonogramu jejího zpracování,
2. jmenuje zpravodaji pro Analýzu prof. Jurajdu a doc. Havlíčka,
3. ukládá zpravodaji ve spolupráci se sekretariátem Rady realizovat Analýzu a předložit ji ke schválení Radě na 303. zasedání.

A5) Změny programů TA ČR

Ing. Marek informoval, že předsedkyně TA ČR Ing. Bízková předložila Radě materiál obsahující změny programů TA ČR. Změny programů jsou navrhovány v souvislosti s novými předpisy Evropské unie v oblasti veřejné podpory.

V průvodním dopise k materiálu je uvedeno, že se jedná o změny v programech TA ČR, které nepodléhají schválení vládou podle § 5 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Stanovisko Rady bylo k tomuto dokumentu vypracováno vzhledem k jeho rozsahu a aktuálnosti celé problematiky. Rada ve svém stanovisku doporučuje poskytovateli zpracovat připomínky Rady do předloženého materiálu, doporučuje vzhledem k rozsahu a závažnosti změn předložit programy vládě ke schválení a doporučuje poskytovateli při realizaci jednotlivých programů postupovat v souladu se zpracovanými změnami.

K tomuto bodu neproběhla žádná diskuse, pouze předseda Rady dr. Bělobrádek na závěr zdůraznil, že změny programů TA ČR musí být předloženy vládě.

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje návrh stanoviska k materiálu „Změny programů TA ČR“,
2. ukládá sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace Rady zaslat stanovisko předkladateli.

A6) Změna Programu na podporu aplikovaného společenskovo vědního výzkumu OMEGA

Ing. Marek uvedl, že předsedkyně TA ČR Ing. Bízková zaslala Radě materiál s názvem návrh Změny programu na podporu aplikovaného společenskovo vědního výzkumu OMEGA (dále jen „Program“).

Program byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 56 a návrh na změnu Programu se předkládá s odkazem na § 5 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb. V rámci návrhů změn TA ČR navrhuje zvýšení celkových výdajů na program o více než 20 %, změnu doby trvání Programu a úpravu cílů Programu.

Rada v závěru svého stanoviska nesouhlasí s prodloužením programu a navýšením finančních prostředků, nesouhlasí s předložením návrhu na změnu programu vládě a žádá o provedení průběžného vyhodnocení stávajícího programu OMEGA a jeho předložení Radě.

Prof. Jurajda upozornil na to, že OMEGA je jediný program, který financuje aplikovaný společenskovo vědní výzkum. Požaduje ze stanoviska odstranit připomínku k části 7 Cíle a odůvodnění Programu, kde Rada požaduje přehodnocení (nebo odstranění) specifických cílů „Formulace strategického zaměření a strategických výzkumných potřeb a zlepšení podmínek v oblasti vědy, výzkumu a inovací a v transferu technologií“ (3/F) a „Zvýšení efektivity působení veřejných politik v ČR na všech úrovních zaváděním metod jejich tvorby a hodnocení“ (4/A). Takto definované cíle jsou v gesci státní správy a mají je plnit strategické dokumenty schvalované vládou. Cíl 3/F je úkolem pro budoucí Aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací, 4/A je v převážně v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Rada k části 7 doporučuje, aby při naplňování cílů Programu bylo zajištěno, že Program nebude zahrnovat oblasti výzkumu a vývoje, které jsou řešeny prostřednictvím účelových podpor, které jsou poskytovány Ministerstvem vnitra, Ministerstvem obrany a Ministerstvem kultury.

Na toto téma proběhla diskuse za účasti dr. Barana, dr. Havlase, doc. Ciencialy, místopředsedy Rady Mgr. Markse a prof. Sykové. Prof. Mařík navrhl vrácení programu TA ČR, která ho dle připomínek Rady doplní a dále navrhl, aby na dalších jednáních o programech TA ČR byla přizvána předsedkyně TA ČR.

Předseda Rady dr. Bělobrádek ukončil diskusi s tím, že bude dle připomínek prof. Jurajdy upraveno stanovisko Rady a schválil návrh prof. Maříka, aby na další jednání o programech TA ČR byla přizvána předsedkyně TA ČR Ing. Bízková.

Pro doplněný návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada

1. schvaluje návrh stanoviska k materiálu „Změna programu na podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu OMEGA“, doplněný dle připomínek členů Rady,
2. ukládá sekci místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace zaslat stanovisko předkladateli.

Na tomto zasedání nebyly zařazeny žádné body bez rozpravy, proto se přešlo rovnou k bodům pro informaci.

B) BODY K PROJEDNÁNÍ – bez rozpravy

C) BODY PRO INFORMACI

C1) Informace z EU

Ing. Marek v bodě C1) vyzdvihl, že Evropská komise představila dne 26. listopadu 2014 na plenárním zasedání Evropského parlamentu ve Štrasburku nový investiční plán pro Evropu. Měl by být zřízen nový investiční fond, tzv. Evropský fond pro strategické investice (European Fund for Strategic Investments - EFSI), který nastartuje hospodářský růst a zajistí, aby se evropská osmadvacítka stala znovu atraktivním místem pro práci a investice. Navrhovaná opatření zahrnují investice do digitální ekonomiky, energetiky, transportu a modernizace infrastruktury. Podpora by měla jít i malým a středním podnikům. Smyslem celé iniciativy je podle Junckera vytvoření co největšího počtu nových pracovních míst.

Toto sdělení doplnil předseda Rady dr. Bělobrádek informací o svých cestách do Bruselu, kde se mimo jiné hovořilo o podpoře VaVaI v ČR. Proběhla diskuse na téma financování z OP VVV a za pomoci S3 strategie za účasti místopředsedy Rady Mgr. Markse, Ing. Marka, doc. Konvalinky.

C2) Zápis z jednání Bioetické komise dne 21. 11. 2014

C3) Zápis z Rady pro vývoj Národního úložiště šedé literatury dne 25. 11. 2014

Pro návrh usnesení hlasovalo všech 16 přítomných členů Rady.

Usnesení:

Rada bere na vědomí body pro informaci.

D) RŮZNÉ

1) Předseda Rady dr. Bělobrádek informoval o organizačních změnách v sekci VaVaI, které budou v budoucnu zakotveny v novelizovaném zákoně o VaVaI.

Proběhla diskuse za účasti prof. Jurajdy, místopředsedy Rady Mgr. Markse, doc. Ciencialy, prof. Dvořáka, dr. Havlase a předsedy Rady dr. Bělobrádka o odbornosti nových zaměstnanců sekce VaVaI a možnosti získávání nových odborných kádrů z jiných institucí.

2) Dr. Baran v dalším příspěvku do bodu Různé připomněl, že by se členové Rady měli mít možnost vyjádřit k připravované novele zákona č. 130/2002 Sb. a současně upozornil na usnesení z listopadového zasedání Rady týkajícího se návrhu na změnu statutu GA ČR. Obrátil

se konkrétně na předsednictvo RVVI s žádostí, aby bylo předsednictvo GA ČR písemně vyzváno, aby na základě usnesení Rady k bodu A7 z 299. zasedání ze dne 28. 11. 2014 připravilo návrh změny statutu GA ČR a předložilo ho vládě ke schválení. Předsednictvo Rady vzalo tuto připomínku na vědomí.

1. místopředsedkyně Rady prof. Syková uvedla, že k návrhu novely zákona č. 130/2002 Sb. by mělo být svoláno mimořádné jednání Rady, pravděpodobně v únoru 2015 a ke změnám statutu GA ČR informovala o svém jednání s předsedou GA ČR prof. Netukou.

Zapsali: Ing. Marek, Ing. Bártová

Schválil:

